

(2011). Order of the Ministry of Justice of Ukraine N 871/5 of 22.03.2011 [in Ukrainian].

20. *Regulations on the requirements for the workplace (office) of a private notary and control over the organization of notarial activities.* (2011). Order of the Ministry of Justice of Ukraine N 888/5 of 23.03.2011 [in Ukrainian].

21. *On ensuring the organization of accessibility of the population to notarial services and improving the work on the provision of such services.* (2014). Order of the Ministry of Justice of Ukraine dated 07.07.2014 N 1066/5 [in Ukrainian].

22. Ethics and rules of notary organization. URL: http://npu.in.ua/mizhnarodnij-notariat/profesiyna_etika_ta_pravila_organizatsii_notariatu# [in Ukrainian].

23. Code of rules of professional ethics of notaries. (2018, April 20). URL: <https://npu.org.ua/palata/etyka/> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 15.10.2019

УДК 343. 13(477)

Шевцова К.В.,
аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ
керівник Харківської місцевої прокуратури № 1

ПОВНОВАЖЕННЯ ПРОКУРОРА ЩОДО НАДАННЯ ДЛЯ ОЗНАЙОМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ДО ЙОГО ЗАВЕРШЕННЯ

Стаття присвячена розгляду окремих проблемних теоретичних і прикладних аспектів, пов'язаних із реалізацією положень КПК України в частині процесуального порядку ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення та участі прокурора у цій процедурі. Акцентується увага на тому, що досліджуваний інститут є одним із необхідних та ефективних процесуальних інструментів, що сприяє визнання доказів, отриманих під час досудового розслідування, допустимими. Крім того, дана процесуальна дія є додатковою гарантією реалізації загальних засад кримінального провадження (рівності сторін, змагальності, забезпечення права на захист тощо), а також сприяє більш ефективному досягненню завдань кримінального судочинства.

З метою з'ясування сутності досліджуваного загального положення досудового розслідування аналізуються питання, що безпосередньо здійснили свій вплив для його становлення та розвитку на теренах України. В контексті піднятої тематики здійснено аналіз положень КПК 1960 р., чинного кримінального процесуального законодавства України та окремих країн Європейського союзу. Встановлено, що запровадивши даний інститут вітчизняний законодавець залишив поза своєю увагою низку важливих чинників, зокрема, на законодавчому рівні не врегульовано питання стосовно строків та процесуального порядку закріплення самого факту ознайомлення учасників кримінального провадження, визначених законом, з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Обґрунтовується, що в даному контексті процесуальні повноваження прокурора, як процесуального керівника, потребують свого подальшого вдосконалення. Виокремлені недоліки КПК України та запропоновано відповідні законодавчі зміни, що стосуються процедури надання доступу до матеріалів досудового розслідування до його завершення. Запропоновано на законодавчому рівні передбачити вимогу, відповідно до якої за результатами ознайомлення учасників провадження з матеріалами досудового розслідування до його завершення має бути складений відповідний протокол.

Ключові слова: кримінальне провадження, ознайомлення, відкриття матеріалів, сторони кримінального провадження, клопотання, прокурор, повноваження.

Shevtsova K. THE PROSECUTOR'S AUTHORITY TO PROVIDE THE PRE-INVESTIGATION MATERIAL TO DISCLOSURE THE MATTER OF THE PRE-INVESTIGATION

The article is devoted to the consideration of some problematic theoretical and applied aspects related to the implementation of the provisions of the Code of Criminal Procedure of Ukraine regarding the procedural order of familiarization with the materials of the pre-trial investigation before its completion and the participation of the prosecutor in this procedure. Attention is focused on the fact that the institute under study is one of the necessary and effective procedural tools that contributes to the recognition of evidence obtained during the pre-trial investigation as admissible. In addition, this procedural action is an additional guarantee of the implementation of the general principles of criminal proceedings (equality of arms, competitiveness, ensuring the right to defense, etc.), and also contributes to a more effective achievement of the objectives of criminal proceedings.

In order to clarify the essence of the investigated general position of the pre-trial investigation, the issues that had a direct impact on its formation and development in Ukraine are analyzed. In the context of the topics raised, an analysis of the provisions of the Code of Criminal Procedure of Ukraine in 1960, the current criminal procedural legislation of Ukraine and individual countries of the European Union is carried out. It has been established that by introducing this institution, the domestic legislator left without due attention a number of important factors, in particular, the issue of the timing and procedural procedure for fixing the very fact of acquaintance of the participants in criminal proceedings, the terms of which are defined by law, with the materials of the pre-trial investigation has not been resolved its completion. It is substantiated that in this context, the procedural powers of the prosecutor, as a process leader, require further improvement. Deficiencies in the provisions of the Code of Criminal Procedure of Ukraine are highlighted and corresponding changes are proposed regarding the procedure for providing access to the materials of the pre-trial

investigation before its completion. It is proposed at the legislative level to provide a requirement according to which, according to the results of familiarization of production participants with the materials of the pre-trial investigation, an appropriate protocol should be drawn up before its completion.

Key words: criminal proceedings, familiarization, discovery of materials, parties to criminal proceedings, petition, prosecutor, authority.

Постановка проблеми. Виконання завдань кримінального провадження, передбачених у ст. 2 КПК України [1], неможливе без дотримання вимог загальних положень досудового розслідування. Особливо важливими в даному аспекті є питання, пов'язані з ознайомленням із матеріалами досудового розслідування до його завершення (ст. 221 КПК України). Насамперед, пояснюється це тим, що ознайомлюючись з матеріалами досудового розслідування учасники кримінального провадження можуть з'ясувати чи було доведено: а) подія злочину; б) винуватість підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення; в) обставини, що впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення; г) вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням тощо. Крім цього, окреслена процедура надає можливість учасникам процесу вчасно заявити клопотання та відводи, а також оскаржити дії осіб, які здійснюють відповідне провадження.

Слід зауважити, що у більш широкому розумінні ознайомлення з матеріалами досудового розслідування здійснюється не лише на підставі ст. 221 КПК України. Мова йдеться про те, що до закінчення розслідування учасники мають право отримувати копії процесуальних рішень слідчого, прокурора, слідчого судді, наприклад, підозрюваний письмове повідомлення про підозру, копію ухвали про застосування певного заходу забезпечення кримінального провадження, а також ознайомлюватися з протоколами слідчих (розшукових) дій, в яких він безпосередньо приймав участь. Разом з тим, положення кримінального процесуального законодавства щодо досліджуваної процедури прописані таким чином, що залишають за собою багато питань, одне з яких стосується розмежування повноважень слідчого та прокурора.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемні аспекти, що стосуються процесуального порядку ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення, у своїх працях висвітлювали такі науковці та практики, як Ю. П. Алєнін, В. В. Вапнярчук, Г. І. Глобенко, І. В. Глов'юк, В. Г. Дрозд, Д. С. Крикливець, Л. М. Лобойко, О. О. Лук'янець, В. В. Навроцька, В. О. Попельюшко, О. А. Осауленко, С. А. Паршак, В. А. Шкелебей та інші. Зазначені правники зробили суттєвий внесок у вдосконалення різних аспектів досліджуваного інституту. Однак, попри наявні на сьогодні ґрунтовні дослідження все ж таки окремі питання вивчено фрагментарно, з огляду на що вони потребують свого подальшого аналізу з метою формування відповідних шляхів удосконалення положеннях КПК України.

Мета статті полягає у дослідженні окремих питань, що стосуються повноважень прокурора щодо ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення.

Виклад основного матеріалу дослідження. У порівнянні з КПК України 1960 р., положення чинного КПК України передбачають більш досконалу процедуру ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Такий законодавчий підхід є цілком виправданий, оскільки належна реалізація положень КПК України з даного питання надає сторонам кримінального провадження однакові можливості для забезпечення їх прав та виконання процесуальних обов'язків, відстоювання власних інтересів під час судового розгляду. Досліджуючи вказані питання, Г. І. Глобенко звертає увагу на те, що процесуальний порядок пред'явлення матеріалів кримінального провадження у ст. 290 КПК України отримав назву «відкриття матеріалів іншій стороні». Зміст цієї статті визначає загальний порядок відкриття матеріалів кримінального провадження іншій стороні з повідомленням про завершення досудового розслідування та надання доступу до його матеріалів. Однак, це не єдина можливість для ознайомлення з його матеріалами. Новацією чинного кримінального процесуального законодавства є те, що його учасники мають можливість на ознайомлення з такими матеріалами не лише після завершення розслідування [2, с. 62]. Так, положення ч. 1 ст. 221 КПК України передбачають, що слідчий, прокурор зобов'язаний за клопотанням сторони захисту, потерпілого, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, надати їм матеріали досудового розслідування для ознайомлення до його завершення. Відмова у наданні для ознайомлення загальнодоступного документа, оригінал якого знаходиться в матеріалах досудового розслідування, не допускається.

Втім, О. О. Лук'янець зауважив, що в практичній діяльності, сторона обвинувачення в більшості випадків відмовляє потерпілим та захисникам (адвокатам) у наданні для ознайомлення матеріалів досудового розслідування до його завершення або надають лише мінімум документів, посилаючись на те, що зазначена стаття КПК України не містить конкретного переліку того, що саме має бути надано [3, с. 133]. На наш погляд, не має жодного сенсу в більш розширеному тлумаченні змісту цієї норми, оскільки мова йде про всі матеріали досудового розслідування на відповідному етапі. Отже, окреслений аспект стосується здебільшого небажання слідчого вирішувати клопотання учасників кримінального провадження у відповідній частині. Задля унеможливлення таких випадків пропонуємо внести зміни до ч. 1 ст. 221 КПК України, які пов'язані з тим, що клопотання про ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення має надходити для вирішення безпосередньо до прокурора (процесуального керівника).

Таке право, на переконання В. А. Шкелебей, надано учасникам процесу без будь-яких часових обмежень щодо моменту внесення клопотання про ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, а також без обмежень стосовно кількості та періодичності ознайомлення. Розгляд поданих клопотань здійснюється у порядку, визначеному ст. 220 КПК України [4, с. 260]. Погоджуючись з такою позицією правника, також доречно

звернути увагу на питання стосовно строків ознайомлення з відповідними матеріалами. Вважаємо, що у даному випадку для ознайомлення мають надаватися виключно копії документів, у зв'язку з чим і обмежень в часі досліджувана процедура не потребує. Про задоволення клопотання сторони кримінального провадження мають повідомлятися письмово із зазначенням дати, часу та місця здійснення ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, а також даних посадової особи, яка здійснюватиме цю дію.

Слід зазначити, що передумови для запровадження досліджуваної процедури розпочалися ще за часів дії КПК України 1960 р., коли ознайомлення з матеріалами кримінальної справи було можливе лише за випадків визнання зібраних доказів достатніми для складання обвинувального висновку. Вказаний стан справ спонукав до того, що на сторінках юридичної літератури тих часів з окресленого питання зустрічалися різноманітні, а інколи навіть діаметрально протилежні висловлювання. Так, наприклад, Р. В. Багдасаров відзначав, що ознайомлення з матеріалами провадження після його закінчення не є достатнім для відстоювання стороною захисту своєї позиції. У зв'язку з чим пропонував надати право ознайомлюватися з усіма матеріалами справи не лише після закінчення розслідування, а й з моменту пред'явлення обвинувачення чи вступу до справи захисника [5, с. 110]. Отже, вищевказані погляди науковця близькі за змістом до положень чинного законодавства.

В свою чергу, Є. О. Мірошниченко навпаки акцентував увагу на несправедливості положень законодавства з приводу того, що сторона обвинувачення перед направленням справи до суду мала розкривати стороні захисту всі свої «козирі» та «секрети» і навіть вручати обвинуваченому копію обвинувального висновку, де міститься детальний аналіз усіх зібраних доказів [6, с. 69]. З цього випливає, що науковець взагалі відстоює позицію, яка позбавляє учасників кримінального провадження право на ознайомлення з його матеріалами на стадії досудового розслідування. Така позиція нанівець зводить змагальний процес і в умовах євроінтеграційного курсу жодним чином не може бути прийнятною.

Здійснюючи детальний аналіз законодавства окремих країн з піднятого питання, Ю. В. Дерішев відмітив, що порядок ознайомлення з матеріалами справи, за якого сторону захисту постійно повідомляють про нові докази, не є властивим для англо-американської та романо-германської правової системи. Зокрема, в англо-американській правовій системі, що найбільш наближена до класичної змагальної моделі кримінального судочинства, зібрані у справі докази пред'являються протилежній стороні лише під час судового розгляду [7, с. 111].

Водночас, в історично ближчих до українського за характером процесів Німеччини та Франції поінформованість про докази обвинувачення у сторони захисту більша, ніж у її американських та англійських колег, оскільки ознайомлення з ними обвинуваченого та його захисника здійснюється частково в ході досудового провадження, а з усіма матеріалами – після закінчення розслідування [8, с. 183]. Наприклад, відповідно до абзацу 5 § 147 КПК Федеративної Республіки Німеччина дозвіл на ознайомлення зі справою на стадії попереднього розслідування та після завершення провадження надає прокурор [9].

Досліджуючи дане питання за кримінально-процесуальним законодавством Франції, А. І. Лубенський та В. М. Єрьомін констатують, що в його положеннях не передбачено право обвинуваченого знайомитися з матеріалами справи на досудовій стадії, оскільки воно є лише у захисників. Разом з тим, обвинувачений отримує безкоштовно у своє розпорядження копії всіх протоколів, що засвідчують факт вчинення ним відповідного злочину, а також протоколів допиту свідків та висновків експертів. Інші матеріали він може отримати лише платно [10, с. 3].

У свою чергу, в Данії захисник може знайомитися зі усіма матеріалами поліцейського розслідування, проте він не завжди має право повідомляти їх зміст обвинуваченому (розділ 749 Закону «Про здійсненні правосуддя») [11, с. 16]. Таким чином, аналіз законодавства наведених країн засвідчив, що право обвинуваченого на ознайомлення з матеріалами кримінального провадження (справи) не носить абсолютний характер і на розсуд сторони обвинувачення може бути обмежено або взагалі відмовлено в такому. З цього випливає, що положення чинного кримінального процесуального законодавства України є такими, які в порівнянні з ними є більш демократичними та повністю відповідають засаді змагальності сторін (ст. 22 КПК України).

Як вбачається з аналізу ч. 1 ст. 221 КПК України, в її положеннях також закріплені певні обмеження щодо ознайомлення з окремими матеріалами кримінального провадження. Перш за все, це стосується матеріалів про застосування заходів безпеки стосовно осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. За слушним твердженням Г. І. Глобенка, особливої актуальності ці питання набирають після закріплення в КПК України положень щодо безпосередності дослідження показань як однієї з основних засад кримінального провадження (п. 16 ч. 1 ст. 7 та ч. 4 ст. 95), сутність якої полягає в тому, що суд може обґрунтувати свої висновки лише за допомогою показань, які він безпосередньо сприймав під час судового засідання. Отже, особа погодиться надавати правдиві показання в суді лише за випадків впевненості у своїй безпеці та безпеці своєї сім'ї [12, с. 66].

Як відомо, у теорії процесуальними заходами безпеки вважають відповідні дії, що здійснюються безпосередньо слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом із використанням наданих їм законом процесуальних повноважень. До вказаних заходів А. М. Орлеан відносить: а) забезпечення конфіденційності відомостей про особу в матеріалах кримінального провадження; б) допит слідчим суддею в судовому засіданні під час досудового розслідування, у тому числі дистанційно; в) впізнання поза візуальним і аудіоспостереженням; г) допит, впізнання та інші процесуальні дії в режимі відеоконференції, у дистанційному режимі, з використанням технічних засобів, зі створенням акустичних і/або відеоперешкод; г) відсторонення від посади; д) негласні слідчі (розшукові дії), які проводяться на підставі КПК України в рамках кримінального

провадження; е) закритий судовий розгляд тощо [13, с. 91]. Відтак, матеріали досудового розслідування, що містять в собі вищезазначені відомості, не можуть бути надані сторонам кримінального провадження для ознайомлення.

Також положення ч. 1 ст. 221 КПК України стосуються матеріалів, ознайомлення з якими на цій стадії кримінального провадження може зашкодити досудовому розслідуванню. У даному контексті слід зауважити, що у жодному нормативному акті не надано тлумачення вказаних матеріалів. Тому не безпідставно І. В. Гловюк та С. В. Андусенко зауважують, що КПК України не передбачає вичерпного переліку матеріалів, надання для ознайомлення яких може зашкодити досудовому розслідуванню, адже ця можливість має оцінний характер, а її наявність має встановлюватися слідчим, прокурором залежно від конкретних обставин кримінального провадження [14, с. 241]. У зв'язку з тим Д. Є. Крикливець цілком слушно зауважує, що підстава для відмови носить оцінний характер, відтак надає можливість широкого розсуду слідчому та прокурору для повернення до практики, яка існувала за КПК України 1960 року, коли матеріали кримінальної справи надавалися стороні захисту лише при оголошенні про закінчення досудового слідства [15, с. 352].

До таких матеріалів Л. М. Лобойко відносить: а) в яких містяться дані, що можуть бути підставою для провадження негласних слідчих (розшукових) дій; б) ознайомлення з якими може стати причиною втрати предметів і документів, що мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення; в) які містять державну та іншу охоронювану законом таємницю тощо. На переконання науковця, висновок про те, чи може ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення завдати йому шкоди, роблять слідчий, прокурор [16, с. 15]. Отже, зазначена категорія матеріалів та взагалі можливість їх надання для ознайомлення залежить виключно від позиції слідчого або прокурора. Вважаємо, що повноваження щодо визначення матеріалів відповідного кримінального провадження, ознайомлення з якими в порядку, передбаченому ст. 221 КПК України можуть зашкодити досудовому розслідуванню, мають належати виключно прокурору, який здійснює процесуальне керівництво.

У практичній діяльності наразі проблемним залишається питання стосовно належного документального фіксування ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Очевидною причиною цього є законодавча прогалина, адже законотворець залишив поза уваги дане. У зв'язку з цим пропонуємо ст. 221 КПК України доповнити новою частиною третьою, зміст якої викласти в наступній редакції: «Про ознайомлення сторони захисту, потерпілого, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження з матеріалами досудового розслідування, слідчий, прокурор складають протокол».

Висновки. Резюмуючи наше дослідження, можна констатувати, що проблематика ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення завжди перебуває в полі зору науковців. Насамперед, це пов'язано з тим, що дана процесуальна дія створює реальні можливості реалізації таких загальних засад кримінального провадження, як законність (ст. 9 КПК), рівність перед законом і судом (ст. 10 КПК), презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини (ст. 17 КПК), забезпечення права на захист (ст. 20 КПК), змагальності сторін (ст. 22 КПК).

Беручи до уваги викладене, можна стверджувати, що на сьогодні окремі питання правової регламентації ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення, в тому числі стосовно повноважень прокурора, залишаються не визначеними, а отже потребують подальшого розроблення і нормативного закріплення в положеннях КПК України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
2. Глобенко Г. І. Окремі питання процесуального порядку закінчення досудового розслідування. *Право і безпека*. 2016. № 4 (63). С. 60-64.
3. Лук'янець О. О. Особливості процесу надання матеріалів досудового розслідування для ознайомлення сторонам кримінального провадження до його завершення. *Вісник Академії адвокатури України*. 2015. Т. 12. Ч. 2 (33). С. 132-137.
4. Шкелебей В. А. Окремі питання ознайомлення учасниками кримінального процесу з матеріалами досудового розслідування до його завершення. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)*. Вип. 1–2 (10–11). 2018. С. 258-262.
5. Багдасаров Р. В. Принцип состязательности в уголовном процессе России и странах Европейского союза. Москва. Издательство «Юрлитинформ», 2008. 216 с.
6. Мірошніченко Є. О. Проблеми кримінального права і судочинства. Серія «Наукові праці». Харків. СПД 2005. 148 с.
7. Дерішев Ю. В., Романовский М. Э. Проблемы равноправия сторон в досудебном производстве по уголовным делам: Монография. Омский юрид. ин-т. Омск, 2007. 150 с.
8. Стойко Н. Г. Уголовный процесс западных государств и России: сравнительное теоретико-правовое исследование англо-американской и романо-германской правовых систем: Монография. СПб.: Издательский Дом С.—Петербур. гос. ун-та; Издательство юридического факультета, 2006. 264 с.
9. Головненков П., Спица Н. Уголовно-процессуальный кодекс Федеративной Республики Германия. *Strafprozessordnung (StPO) Научно-практический комментарий и перевод текста закона*. Universitätsverlag Potsdam, 2012. 404 с.

10. Лубенский А. И., Еремин В. Н. Законодательство зарубежных стран. Обзорная информация. Выпуск 133. Производство по уголовным делам в судах первой инстанции капиталистических государств. Москва. 1977. 54 с.

11. Стойко Н. Г., Шагинян А. С. Уголовный процесс Англии и Уэльса, Бельгии и Дании: сравнительно-правовой аспект: учебное пособие. Красноярск: Красноярский государственный университет. 1997. 83 с.

12. Globenko G. I. Окремі аспекти інституту забезпечення безпеки учасників кримінального провадження. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка*. 2018. № 4 (84). С. 63-70.

13. Орлеан А. М. Процедура забезпечення безпеки учасників кримінального провадження: адаптація законодавства України до Європейських стандартів. *Актуальні проблеми правознавства*. Выпуск 3 (7). 2016. С.87-92.

14. Гловюк І. В., Андрусенко С. В. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення та недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2014. № 4. С. 239-243.

15. Крикливец Д. Є. Втілення змагальної моделі кримінального судочинства у кримінальному процесуальному кодексі України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2013. № 3-1. С. 349–353.

16. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. Київ: Істина. 432 с.

REFERENCES:

1. The Criminal Procedure Code of Ukraine. (2012, April 13). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].

2. Globenko, G. I. (2016). Separate issues of the procedural order of the completion of the pre-trial investigation. *Pravo i bezpeka*, 4 (63), 60-64 [in Ukrainian].

3. Lukyanets, O. O. (2015). Peculiarities of the process of providing pre-trial investigation materials to inform the parties of criminal proceedings before its completion. *Visnyk Akademiyi advokatury Ukrayiny*, 2 (33), 132-137 [in Ukrainian].

4. Skelebey, W. A. (2018). Separate issues of familiarizing participants with criminal proceedings with the materials of pre-trial investigation before its completion. *Mizhnarodnyy yurydychnyy visnyk: aktual'ni problemy suchasnosti (teoriya ta praktyka)*, 1–2 (10–11), 258-262 [in Ukrainian].

5. Bagdasarov, R.V. (2008). *The principle of competition in the criminal process of Russia and the countries of the European Union*. Moskva: Izdatel'stvo «Yurlitinform» [in Ukrainian].

6. Miroshnichenko, E. O. (2005). Problems of criminal law and justice. *Seriya «Naukovi pratsi»*. Kharkiv: SPD [in Ukrainian].

7. Derishev, Yu.V., Romanovsky, M.E. (2007). *Problems of equality of parties in pre-trial criminal proceedings: Monograph*. Omsk: Omskiy yurid. in-t [in Ukrainian].

8. Stoiko, N.G. (2006). *The criminal process of Western states and Russia: a comparative theoretical and legal study of the Anglo-American and Romano-German legal systems: Monograph*. SPb.: Izdatel'skiy Dom S.—Peterb. gos. un-ta; Izdatel'stvo yuridicheskogo fakul'teta [in Russian].

9. Golovnenkov, P., Spitz, N. (2012). Code of Criminal Procedure of the Federal Republic of Germany. *Strafprozessordnung (StPO) Scientific and practical commentary and translation of the text of the law*. Universitätsverlag Potsdam [in Russian].

10. Lubensky, A.I., Eremin, V.N. (1977). Legislation of foreign countries. Overview information. Criminal proceedings in the courts of first instance of the capitalist states. Moscow [in Russian].

11. Stoiko, N.G., Shaginyan, A.S. (1997). The criminal trial of England and Wales, Belgium and Denmark: comparative legal aspect: a training manual. Krasnoyarsk: Krasnoyarskiy gosudarstvennyy universitet [in Russian].

12. Globenko, G. I. (2018). Some aspects of the institute for ensuring the safety of participants in criminal proceedings. *Visnyk Luhans'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav im. E. O. Didorenka*, 4 (84), 63-70 [in Ukrainian].

13. Orlean, A. M. (2016). Procedure for ensuring the safety of participants in criminal proceedings: adaptation of Ukrainian legislation to European standards. *Aktual'ni problemy pravoznavstva*, 3 (7), 87-92 [in Ukrainian].

14. Glovyuk, I. V., Andrusenko, S. V. (2014). Familiarization with the materials of the pre-trial investigation before its completion and the inadmissibility of disclosure of the information of the pre-trial investigation. *Pivdennoukrayins'kyy pravnychyy chasopys*, 4, 239-243 [in Ukrainian].

15. Kriklyvets, D. E. (2013). Implementation of the competitive model of criminal justice in the Criminal Procedure Code of Ukraine. *Porivnyal'no-analitychne pravo*, 3-1, 349–353 [in Ukrainian].

16. Loboyko, L. M. (2014). *Criminal process: a textbook*. Kyiv: Istyna [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 15.10.2019